

Załącznik do protokołu nr 2/03/2025 posiedzenia Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów w dniu 6 marca 2025 r.

Uwagi do zasad oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Szczecińskim

Ocena okresowa nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Szczecińskim przeprowadzana na podstawie Zarządzenia nr 142/2023 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 4 grudnia 2023 r. skonstruowana jest w taki sposób, że kluczową jej częścią jest Parametr A dotyczący działalności badawczej. Otrzymanie negatywnej oceny w Parametrze A automatycznie skutkuje negatywną oceną pracownika, niezależnie od pozostałych parametrów. Tymczasem podstawą do oceny Parametru A są, naszym zdaniem, nierówne kryteria dla pracowników zatrudnionych w ramach różnych dyscyplin naukowych.

Jak zaznaczono w Załączniku do tego Zarządzenia, podstawą do przyznania oceny pozytywnej za Parametr A jest minimum punktowe W, które pracownik musi spełnić w ciągu okresu oceny. Jednak, według tabeli zamieszczonej w punkcie 1 Załącznika, przyjęte wartości referencyjne minimum punktowego W dla poszczególnych dyscyplin się różnią. **Oznacza to, że sytuacja osób zatrudnionych na tym samym stanowisku, które za okres dokonywania oceny zdobyły tę samą liczbę punktów za publikacje, jest różna, w zależności od deklarowanej dyscypliny naukowej.** Wobec tego pracownik, który osiągnął wyższą liczbę punktów może otrzymać ocenę negatywną i w konsekwencji wypowiedzenie umowy o pracę, a pracownik z mniejszą liczbą punktów – ocenę pozytywną, w sytuacji gdy pracownicy ci reprezentują różne dyscypliny. Należy podkreślić, że wartość minimum punktowego W w niektórych dyscyplinach stanowi 55% wartości minimum punktowego innych dyscyplin, a z treści Zarządzenia nr 142/2023 nie wynikają żadne zobiektywizowane przesłanki tych różnic.

W naszym przekonaniu **różnicowanie wymogów w zakresie uzyskania pozytywnej oceny okresowej w zależności od dyscypliny jest niezgodne z wynikającą z kodeksu pracy zasadą równego traktowania pracowników**, o czym świadczą następujące przesłanki:

1) zgodnie z treścią art. 128 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce rektor określa kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk. Ustawodawca, posługując się sformułowaniem „kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk”, nie wskazuje tym samym na możliwość zastosowania innego podziału kryteriów oceny okresowej (na przykład na dyscypliny czy jednostki organizacyjne), a więc stosowane w Uniwersytecie różnicowanie wymogów punktowych w zależności od dyscypliny wykracza poza granice upoważnienia wskazane w ustawie (czyli można różnicować między pracownikami badawczymi, dydaktycznymi a badawczo-dydaktycznymi albo asystentami a profesorami, ale nie można między przykładowo ekonomistami a filozofami)¹;

2) w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2019 r., sygn. II PK 263/17, wskazano, że „różne wydziały pozwanej wprowadziły odmienne zasady przyznawania punktów za jakże istotny z punktu widzenia końcowej oceny okresowej element tej oceny dotyczący działalności naukowej (publikacyjnej) (...). Bez wątpliwości opisany sposób przyznawania punktów przez poszczególne wydziały pozwanej, jak trafnie przyjęły Sądy meriti, naruszał więc zasadę równego traktowania pracowników w zatrudnieniu” (oczywiście wyrok odnosi się do starej ustawy, ale istota problemu pozostaje niezmienna).

---

¹ Zwracamy ponadto uwagę, że zgodnie z treścią art. 128 ust. 1 ustawy PSWiN nauczyciel akademicki podlega ocenie okresowej także w zakresie „przestrzegania przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także o własności przemysłowej”. Nie dostrzegamy, żeby to kryterium, mimo wskazań ustawowych, zostało uwzględnione w kryteriach oceny określonych w Zarządzeniu nr 142/2023

Nawet gdyby uznać, że takie różnicowanie jest dopuszczalne, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem powinny istnieć zobiektywizowane kryteria tego zróżnicowania. Nie znajdujemy żadnych obiektywnych kryteriów, które pozwalałyby na różnicowanie wymogów między nauczycielami akademickimi reprezentującymi różne dyscypliny w sposób przewidziany w regulaminie oceny okresowej. Podczas spotkania z pracownikami Instytutu Ekonomii i Finansów w dniu 27.02.2025 Prorektor prof. A. Skrendo poinformował, że progi punktowe dla oceny okresowej były ustalane w oparciu o minimalną wartość referencyjną prognozowaną do osiągnięcia kategorii B+ dla okresu ewaluacji 2022-2025 w danej dyscyplinie (dla dyscypliny ekonomia i finanse jest to 246,23 pkt). W rzeczywistości jednak dla dyscypliny ekonomia i finanse relacja progno punkowego w ocenie okresowej (liczonego jako suma minimum punktowego dla oceny okresowej z lat 2022-23 i 2024-25 – dla dyscypliny ekonomia i finanse jest to 310 pkt) do prognozowanej wartości referencyjnej wynosi 1,26 (czyli o 26% wymogi oceny okresowej przewyższają wartość referencyjną dla kategorii B+), podczas gdy przykładowo dla dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna relacja ta wynosi 0,96 (czyli o 4% wymogi oceny okresowej są niższe od wartości referencyjnej dla kategorii B+ w tej dyscyplinie), a dla dyscypliny nauki o kulturze fizycznej relacja ta to 0,76. Oczywiście, gdyby te porównania przeprowadzić dla minimum punktowego W w okresie oceny 2024-2025 to wówczas wartości tej relacji byłyby inne, ale wciąż występowałyby znaczące różnice między dyscyplinami (wartość minimalna wskaźnika 0,4, wartość maksymalna 0,84).

Oznacza to, że przyjęte rozwiązania są sprzeczne z określonym w art. 94 pkt 9 kodeksu pracy obowiązkiem stosowania przez pracodawcę obiektywnych i sprawiedliwych kryteriów oceny pracowników oraz wyników ich pracy. Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika, że jeśli uregulowania regulaminowe wskazują na naruszenie przepisów rangi ustawowej, co może mieć istotny wpływ na ostateczny wynik oceny okresowej nauczyciela akademickiego, to przeprowadzenie takiej oceny na podstawie owej regulacji musi zostać uznane za wadliwe i skutkować uchYLENIEM oceny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2019 r. II PK 263/17).

Ponadto zwracamy uwagę, że w Uniwersytecie Szczecińskim nie stosuje się żadnych innych kryteriów oceny działalności badawczej poza punktami za publikacje. Takie podejście zostało uznane za niewłaściwe już w 2020 roku przez ministerialny *Zespół ds. monitorowania wdrażania reformy szkolnictwa wyższego i nauki*, który w szczególności stwierdził, że²:

- 1) „za niewłaściwe należy uznać przeprowadzanie oceny dokonań naukowych nauczyciela akademickiego wg dokładnie tych samych kryteriów jak ustalone dla oceny dyscyplin naukowych”;
- 2) „kryteria oceny w uczelni muszą być takie same dla poszczególnych stanowisk i ich grup, bez względu na dyscyplinę naukową lub rodzaj jednostki organizacyjnej uczelni, w której zatrudniony jest oceniany nauczyciel akademicki;”
- 3) „ocena ta nie może zależeć od punktów wygenerowanych przez dorobek pracownika w ramach oceny dyscyplin naukowych uprawianych w danej uczelni”.

---

²Pełny tekst tutaj: <https://miesiecznik.forumakademickie.pl/czasopisma/fa-02-2020/blady-w-statutach-i-zasadach-oceny%E2%80%A9/> (dostęp 5.03.2025)

Stanowisko to zostało potwierdzone przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwo Wyższego, które w komunikacie z 18 kwietnia 2021 r. stwierdza, że kryteria powinny być „jednakowe dla danego stanowiska w całej uczelni”³. Również aktualna literatura przedmiotu wspiera ten pogląd⁴.

Biorąc powyższe pod uwagę, a zwłaszcza fakt daleko idących konsekwencji związanych z potencjalnym otrzymaniem przez nauczyciela akademickiego negatywnej oceny okresowej, skutkujących w ostateczności wypowiedzeniem umowy o pracę, zwracamy się z uprzejmą prośbą o dostosowanie kryteriów oceny okresowej do przywołanych zasad.

---

³ <https://www.gov.pl/web/nauka/do-31-grudnia-2021-r-konieczna-ocena-okresowa-nauczycieli-akademickich> (dostęp 5.03.2025)

⁴ Giedrewicz-Niewińska A., Niewiński Ł., *Kryteria oceny okresowej nauczycieli akademickich – wybrane zagadnienia*, *Radca Prawny*, 2024, 4 (41), s. 57-67, <https://doi.org/10.4467/23921943RP.24.040.21192>